

MÁSODIK KIHÍVÁS: ŐSZ A GERECSÉBEN

Az őszi kihívást a Gerecse déli részére álmodtam meg. A tervezéskor az első dolgom az volt, hogy felkeressem a helyi erdészt, és az útvonal kijelöléséhez a segítségét kérjem. Nála jobban senki sem ismeri ezt a tájat, hiszen ha úgy vesszük, neki ez az erdő az irodája.

Az útvonal kijelölése közben olyan alapismeretekkel lettem gazdagabb, amit feltétlenül meg szeretnék veletek is osztani.

- Ha egy szóval kellene meghatároznod, hogy miért ilyen itt az erdő, mit válaszolnál?

Erdész: Csak egy szó ?!

- Igen!

Erdész: Akkor azt mondanám, hogy a **termőhely** miatt.

- Kifejtenéd, hogy pontosan mit is jelent ez?

Erdész: A termőhely az a környezet, amiben az adott erdő kialakul. Elsődlegesen ez határozza meg, például hogy milyen fafajokat látsz magad körül, azok mekkorára nőnek és milyen egyéb fás és lágyszárú növény tarkítja az erdőt. Természetesen az emberi tényező mellett sem mehetünk el, hiszen a termőhely mellett, nagyban függ az erdőkép az erdőkezeléstől és a vadgazdálkodástól is.

- Ahol mi járunk és ahol a kihívás teljesítői is futni, illetve kirándulni fognak, milyen tényezők a mérvadóak?

Erdész: Jó kérdés, és hogy semmit se hagyjak ki, igyekszem szépen sorba haladni a felsorolásban. Kezdjük letről. Ezen a területen az **alapkőzet** jura-mészkö, amiből évmilliók alatt képződött ez a talaj, amin futni fogtok, és amiből ez az erdő kinőtt. A **termőréteg vastagsága** is befolyásolja az erdőképet. Értelemszerűen a vastagabb termőréteg jobb adottságú, míg a sekélyebb termőréteg sanyarúbb adottságú erdőket eredményez. A **kitettség**et, azaz **tájékolást** a saját bőrünkön is érezzük, hiszen az északi tájolású részeken hűvösebb, párásabb klímával találkozhatunk, a déli kitettségű szakaszokon inkább melegebb és szárazabb levegőt érzékelünk. A víz hatása sem elhanyagolható, hiszen a hegy tetejéről a hegylábú részekre szivárog a víz és ez is befolyásolja az erdőképet.

A **tengerszint feletti magasság** is meghatározó, hiszen minél magasabban vagyunk, annál hűvösebb és párásabb az idő. Innen át is kötnék a **klíma** szerepére. Itt ahol járunk, a hazai viszonyok közt egy kiegyenlítettebb klíma található. Ez nagyjából félúton van az alföldi száraz, sztyeppi és a hegyvidéki párás hűvös klíma között. Mi erdészek ezt **cseres-tölgyes** és **gyertyános-tölgyes** klímának hívjuk.

- **Köszönöm ezt a részletes összefoglalást. Hihetetlen, hogy milyen sok kis részből áll össze ez az egész és, hogy mi minden befolyásolja az erdőképet. Apropos, milyen társulások mellett futunk el, milyen fák alkotják ezt az erdőt?**

Erdész: Jellemzően cseres-tölgyesek és gyertyános tölgyesekkel találkozhattok.

- **Kocsányos vagy kocsánytalan tölgyekről beszélünk?**

Erdész: Ez a dombvidéki környezet és a meszes talaj a kocsánytalan tölgynek kedvez.

- **Más fafajok is élnek itt?**

Erdész: Igen. Kőrisek, hársak, juharok és madárcseresznye is gazdagítja az erdőt.

- **A cserjeszintről mit tudsz elmondani?**

Erdész: Futás közben érdemes megfigyelnetek, hogy hogyan változik a cserjeszint. Az útvonalon, sok helyen találkozhattok majd, sommal, szederrel, fagyallal, kecskerágóval, bodzával és galagonyával.

- **Miközben beszélgetünk éppen egy rakodó mellett haladunk el. Mesélnél arról, hogy milyen erdőgazdálkodás folyik ebben az erdőben?**

Erdész: Természetesen. Itt klasszikus dombvidéki erdőgazdálkodást folytatunk. Ez azt jelenti, hogy a fák fiatal és közép korában, úgynevezett nevelővágások segítségével alakítjuk az erdő képét. Kiválogatjuk azokat a fákat, amelyek a legszebbek és legéletképesebbek és annak érdekében történik a fakitermelés, hogy ezeket a fákat minél tovább tudjuk nevelni.

- **És mi történik az idősebb fákkal?**

Erdész: Azokat az erdőrészeket, amelyekben a fák idős korba érnek, úgynevezett természetes felújítással újítjuk meg. Körülbelül 10 év alatt több lépcsőben úgy vágjuk ki az idős fákat, hogy azok közben a saját utódjait elszórva, még az anya-állomány alatt megerősödjenek.

- **Futás közben keresztezhetik az utunkat erdei állatok?**

Erdész: Természetesen! Gímszarvasok, dámszarvasok, őzek, muflonok és vaddisznók kedvelt élőhelye ez a vidék. Itt az erdőt és vadállományt is a Vérteserdő Zrt. kezeli, így a két természeti erőforrással való gazdálkodást összhangban végzi az erdészetünk, amire az is ékes bizonyíték, hogy a bőséges vadállomány sem ró elviselhetetlen terhet az erdőre.

- **Itt az ősz és lombkoronák sokszínűsége szemet gyönyörködtető. Az erdei állatok életében milyen változást hoz ez az évszak?**

Erdész: Az ősz fontos időszak több nagyvadfajunk életében is, és nem csak a télre való felkészülés miatt. Szeptemberben, a [gímszarvasok bögésével](#) kezdődik meg a szaporodási időszak. Őket követik októberben a [dámszarvasok, a barcogással](#), majd novemberben érkeznek a [muflonok a berregéssel](#). Az erdőt járva akár ti is hallhatjátok ezeket a hangokat,

- **Nagyon szépen köszönöm a beszélgetést és a sok hasznos információt!**

Erdész: Én örülök, hogy mindezeket elmondhattam neked!

- **Minden kihívásnál egy kis játékra hívjuk a teljesítőket: Te mit kérnél azoktól, akik útra kelnek és végig futják, vagy túrázzák ezt a kört.**

Erdész: Azt kérném, hogy mindenki fényképezze le azt az őszi falevelet, ami a legjobban tetszett neki és küldje be a képet az erdeisportok@oee.hu email címre és írja meg, hogy szerinte melyik fának, cserjének a levele. Ha valaki esetleg nem tudná az sem baj, majd mi segítünk az azonosításban.

- **Ez nagyon jó kis feladat! Alig várom a sok gyönyörű képet a tarkabarka levelekről. Köszönök mindent! Jó szerencsét!**

Erdész: Jó szerencsét!